

ULUSLARARASI İLİŞKİLER KAVRAMLARI

Berrin YEŞİL*

Frank: 14. yüzyıldan itibaren başta Fransa olmak üzere Fransız etkisinde kalan yani Frankofon ülkelerde kullanılan para birimidir. Fransız frangı 2002'de yerini Avrupa Birliği'nin ortak para birimi olan avroya bırakmıştır.

Burjuva: Orta sınıfın orta ve üst katmanlarının bir parçası olan belirli bir kültürel ve finansal sermayeye sahip insanlardan oluşan sosyal kategori. Bu kavramın Türkçe karşılığı kentsoyludur.

Giyotin: Adını dünyaya "Fransız Devrimi" ile birlikte duyuran idam makinesi "Giyotin" Ortaçağ boyunca Avrupa'da değişik adlarla daha çok soyluların öldürülmesinde kullanıldı. Başta Fransa olmak üzere İngiltere, İskoçya, Almanya ve İtalya'da ağır suçluların en çok korktukları ceza şekli giyotinle kafalarının kesilmesi idi. Zaman içerisinde infazlarda kullanımı azalan bu makine, Fransız Devrimi'nin karışıklıklarla dolu yıllarında, Fransız Milli Meclisi üyelerinden olan Doktor Joseph-Ignace Guillotin tarafından yeniden tasarlandı ve onun önerisiyle 20 Mart 1792'de kabul edilen bir yasa ile Fransa'nın standart ve resmi idam aleti haline geldi. Amaç, devrimci mantığıyla soylu-soy-suz ayrımı yapmadan herkesi aynı sistemle öldürmek ve idam cezasını eski rejimden daha modern, hızlı ve acısız bir şekle dönüştürmekti.

İhtilal: Bir topluluğun herhangi bir sisteme karşı savaş açma veya ayaklanmasıdır. Buna örnek olarak, 1787-1789 yılları arasında Fransa'da mutlak monarşiyi ortadan kaldırarak siyasal, sosyal, ekonomik dönüşümler yaratan ve uluslararası sonuçları bulunan Fransız Devrimi verilebilir.

Liberté, égalité, fraternité: "Özgürlük, Eşitlik, Kardeşlik" anlamına gelen 1789'de Fransız Devrimi'nin ana sloganıdır.

Fransız Devrimi veya Fransız İhtilâli (1789-1799): Fransa'daki mutlak monarşinin devrilip, yerine cumhuriyetin kurulması ve Katolik Kilisesi'nin ciddi reformlara gitmeye zorlanmasıdır. Milliyetçilik akımını ve Yakınçağ'ı başlatmasıyla Avrupa ve Dünya tarihinde büyük bir dönüm noktası olmuştur. Fransız halkı önceki döneme göre büyük bir evrim geçirmiştir. Halk bilinçlenmiş ve sarayın, kralın, seçkinlerin denetiminden çıkmaya başlamıştır. Şehirlerde yaşayan pek çok burjuva, büyük bir atılım içindedir. Kitaplar yaygınlaşmakta, aileler çocuklarını üniversitelere göndererek sağlam bir gelecek kurma yolunu tutarak kültürel seviyeyi yükseltmektedir. Bağımsız yayıncıların çıkardıkları gazete, bildiri ve broşürler, kitlesel bilinçlenmeye yol açmaktadır. Bu koşullar da toplumsal değişim taleplerinin olgunlaşmasına yol açmıştır. Toprak sahipleri ve soylular ayrıcalıklarını korumaya çalışmakta; bu sebeple burjuvaların soylu tabakasına geçmesini engelleyecek barikatlar yükseltilmektedir. Soylular statülerini koruma hevesindeyken, burjuvalar da ekonomik olarak güçlenmelerine rağmen toplumsal haklarda söz sahibi olamamaktan şikâyetçidirler. Kırsal nüfus ise üzerindeki vergi yükünün hafiflemesini istemektedir.

* Trakya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü Birinci Sınıf Öğrencisi